« БЕКІТЕМІН»
«Жылыту орталығы» ЖШС
директоры
_____ Бокенбаев Т.Р.
«06» ___01___2025 жыл

Жылыту орталығы ЖШС-де сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясаты

Үштөбе қаласы
2025 жыл

ұжаттың мақсаты және жалпы ережелер

«Жылыту орталығы» ЖШС-де сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың осы саясаты (бұдан әрі - Саясат және Орталық) Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасына (бұдан әрі - ҚР) сәйкес әзірленді және Орталықтың ішкі құжаттарымен.

2. Осы Саясат:

1) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы мақсаттар мен міндеттер;

2) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың негізгі қағидаттары;

3) ҚР сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының талаптары және оны орындау жөніндегі міндеттемелер;

4) сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл жөніндегі шаралар кешені;

5) осы Саясаттың сақталуы үшін жауапкершілік.

3. Осы Саясаттың негізгі мақсаты

Орталықтағы мәдениет комплаенсы. Орталықтың және оның лауазымды адамдарының қызметкерлерді жоғары мінез-құлық стандарттарына, іскерлік қарым-қатынасты нығайтуға

кәсіпорынның беделі мен сенімін арттыру. Осы Саясат

Орталықтағы Мінез-құлық кодексімен біріктіріліп қаралуға тиіс.

2. Қолдану саласы

4. Осы Саясат танысу және танысу үшін міндетті

барлық лауазымды адамдар мен қызметкерлердің мүлтіксіз сақтауы

Орталықтың.

5. Осы Саясат негізінде Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген тәртіппен

реттеу саласындағы мәселелерді регламенттейтін ұқсас құжат

Орталықта сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл.

6. Осы Саясат Орталықтың веб-сайтында орналастырылуға жатады.

3. Терминдер мен анықтамалар.

7. Осы Саясатта мынадай терминдер мен анықтамалар пайдаланылады:

1) ҚР сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасы - «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» ҚР Заңы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері жөніндегі өзге де нормативтік құқықтық актілер сыбайлас жемқорлыққа;

2) сыбайлас жемқорлыққа қарсы **мониторинг** - Орталықтың жинау, талдау жөніндегі қызметі қабылданатын шаралардың тиімділігіне қатысты ақпаратты бағалау және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл серіктестігінде;

3) **сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар** – оқшауланған Орталықтың қызмет саласын дамытуға бағытталған ұсынымдар жүйесі сыбайлас жемқорлықтың алдын алу;

4) **қауымдасқан тұлғалар** - Орталыққа немесе оның атынан сөз сөйлейтіндер;

сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау - Серіктестіктің қызметі асауға ықпал ететін себептерді анықтау және зерделеу жөніндегі сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар;

6) **лауазымды тұлға** - еңбек қатынастарында тұратын Серіктестік болып табылатын және ұйымдық-өкімдік немесе әкімшілік-шаруашылық функциялар;

7) **мүдделер қақтығысы** - жеке мүдделер арасындағы қайшылық лауазымды адамдар мен олардың лауазымдық өкілеттіктері, олардың жеке олардың тиісінше орындамауына әкеп соқтыруы мүмкін өзінің лауазымдық өкілеттіктерін;

8) **сыбайлас жемқорлық** - Орталықтың лауазымды адамдары мен қызметкерлерінің жеке өзі немесе делдалдар арқылы мүліктік (мүліктік емес) игіліктер мен артықшылықтарды алу немесе алу мақсатында өздерінің лауазымдық (қызметтік) өкілеттіктері мен олармен байланысты мүмкіндіктерін заңсыз пайдалануы өзін не үшінші тұлғаларды сатып алу, сол сияқты осы адамдарды сатып алу игіліктер мен артықшылықтар;

9) **сыбайлас жемқорлық белгілері бар** - сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық құқыққа қарсы кінәлі әрекет (әрекет немесе әрекетсіздік), ол үшін ҚР заңнамасымен жауапкершілік белгіленген;

10) **сыбайлас жемқорлық тәуекелі** - себептер мен жағдайлардың туындау мүмкіндігі, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін;

11) **сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл** - Орталықтың өз өкілеттіктері шегінде сыбайлас жемқорлықтың алдын алу, оның ішінде сыбайлас жемқорлықты қалыптастыру жөніндегі қызметі Орталықтағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті дамыту, оның себептері мен сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін жағдайларды, сондай-ақ
сыбайлас жемқорлық қылмыстарды анықтау, жолын кесу, ашу және тергеу жөніндегі құқық бұзушылықтарды жою және олардың зардаптарын жою;

12) **сыбайлас жемқорлықтың алдын алу** - Орталықтың ықпал ететін себептер мен жағдайларды зерделеу, анықтау, шектеу және жою жөніндегі қызметі
әзірлеу және енгізу жолымен сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды
алдын алу шаралары жүйесі;

13) **қызметкерлер** - Орталықпен еңбек қатынастарында тұратын жеке тұлғалар.

8. Осы Саясатта қолданылатын, бірақ ашылмаған анықтамалар,
Қазақстан Республикасының заңнамасында, Жарғыда пайдаланылатын анықтамаларға сәйкес келеді және Қоғамның өзге де ішкі құжаттарында.

4. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы мақсаттар мен міндеттер

9. Орталықта сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың мақсаты тәуекелді азайту болып табылады Орталықтың лауазымды адамдары мен қызметкерлерін атқаратын лауазымына қарамастан сыбайлас жемқорлық қызметіне тарту.

10. Қойылған мақсатқа қол жеткізу үшін осы Саясат мынадай міндеттерді шешуді көздейді:

1) Орталықтың лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінде түсіністік қалыптастыру кез келген сыбайлас жемқорлық көріністеріне нөлдік төзімділік;

сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың негізгі Орталыққа және оның қызметіне қолданылуы мүмкін Қазақстан Республикасының лауазымды адамдар мен қызметкерлерге;

3) Орталықтың лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің білу міндетін белгілеу және сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың қағидаттары мен талаптарын сақтау бойынша барабар рәсімдерді жүзеге асыру, сондай-ақ осы Саясатты іске асыру сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және алдын алу;

4) сыбайлас жемқорлыққа қарсы шараларды әзірлеу және енгізу сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл, барынша азайту және (немесе) сыбайлас жемқорлық бұзушылықтардың салдарын жоюды қамтиды.

5. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың негізгі қағидаттары

11. Орталықта сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың негізгі қағидаттары мыналар болып табылады:

1) **сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне нөлдік төзімділік** - өз қызметін жүзеге асыруда Қазақстан Республикасының кез келген нысанда және көріністерде сыбайлас жемқорлықты қабылдамау.

Сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне нөлдік төзімділік қағидаты Орталықтың атынан немесе оның мүдделері үшін әрекет ететін Орталықтың лауазымды адамдары мен қызметкерлері үшін тікелей немесе жанама, жеке өзі немесе сыбайлас жемқорлық әрекеттерге қатысуға қандай да бір делдалдық.

2) **жоғары басшылықтың және «жоғары реңкті» орнатуға бейімділігі - приверженность высшего руководства и установления «тона сверху» -** Орталықтың басшылығы мен комплаенс қызметі Орталықта сыбайлас жемқорлыққа төзбеушілік мәдениетін қалыптастыруда және құруда негізгі рөл атқарады сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл жүйелері. Орталық басшылығы кез келген көрініс нысандарына қолданылмайтын қарым-қатынас туралы мәлімдеуге тиіс және барлық деңгейлерде сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл осы қағидат жеке мысалда;

3) **қызметкерлердің тартылуы** - Орталық өзінің лауазымды тұлғаларын хабардар етеді Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының ережелері туралы олардың сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар мен рәсімдерді қалыптастыруға және іске асыруға белсенді қатысуын құптайды;

4) **жазаның бұлтартпаушылығы** - Орталық жазаның бұлтартпайтыны туралы мәлімдейді атқаратын лауазымына, жұмыс өтіліне қарамастан, Орталық кезінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасаған жағдайда, олар өзінің лауазымдық міндеттерін атқару;

5) **осы Саясаттың заңдылығы және қолданылып жүрген Саясатқа сәйкестігі ҚР заңнамасына және жалпы қабылданған нормаларға сәйкес** - Орталық қатаң сақтайды Қазақстан Республикасының және өзге де елдердің сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасы жүргізуді жоспарлайды және оның кез келген әрекеті немесе әрекетсіздігі қолданылатын сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама нормаларына қайшы келетін;

мониторинг және бақылау - Орталық жай-күйінің мониторингін жүзеге ырады сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің алдын алу және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі заңдылықтың сақталуын бақылайды;

7) **өзара іс-қимыл және үйлестіру** - Орталық өзара іс-қимылды және мемлекеттік органдармен сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет саласындағы органдар, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл процесіндегі іс-қимылдарды үйлестіру.

6. ҚР сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының талаптары және міндеттемелер оның орындалуы бойынша

12. ҚР сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасына, сыбайлас жемқорлық қылмыстарына/құқық бұзушылықтарына сәйкес жауапкершілік мыналар болып табылады (бірақ санамаланғандармен шектелмейді):

1) сеніп тапсырылған бөтен мүлікті иемденіп алу немесе ысырап ету лауазымды адам, егер осы әрекеттер оны пайдаланумен ұштасқан болса, өзінің қызмет бабындағы;

2) алынған ақшаны және (немесе) өзге де мүлікті заңдастыру (жылыстату) лауазымды адам жасаған қылмыстық жолмен, егер осы әрекет өзінің қызмет бабын пайдаланумен ұштасса;

3) лауазымды адам жасаған экономикалық контрабанда, егер бұл әрекет өзінің қызмет бабын пайдаланумен ұштасса;

4) лауазымдық өкілеттіктерді теріс пайдалану, билікті асыра пайдалану немесе лауазымдық өкілеттіктері;

5) кәсіпкерлік қызметке заңсыз қатысу;

6) пара алу, пара беру, парақорлыққа делдалдық жасау;

7) қызметтік жалған;

8) қызмет бойынша әрекетсіздік;

9) билікті теріс пайдалану, биліктің асыра пайдалануы немесе әрекетсіздігі;

10) салақтық;

11) жеке тұлғаларға заңсыз материалдық сыйақы және заңды тұлғалар;

12) лауазымды адамның заңсыз материалдық сыйақы алуы;

Орталық, оның лауазымды адамдары мен қызметкерлері Орталық қызметін жүзеге асыратын немесе жүзеге асыруды жоспарлайтын кез келген елдерде сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама нормаларын, сондай-ақ осы Саясаттың қағидаттары мен талаптарын сақтауға міндетті. Осы Саясатты іске асыру кезінде Орталық оның лауазымды адамдары мен қызметкерлеріне тікелей немесе жанама, жеке немесе үшінші тұлғалар арқылы сыбайлас жемқорлық әрекеттерге қатысуға тыйым салынады, сондай-ақ:

1) пара беруді ұсынуға, уәде етуге немесе жүзеге асыруға, яғни кандай да бір адамды оның лауазымдық міндеттерін тиісінше орындамауға итермелеу ниетімен кез келген қаржылық немесе өзге де пайда/артықшылық беруге уәде беруге;

ара алуды талап етуге, келісуге немесе қабылдауға, яғни немесе кез келген ржылық немесе өзге де пайда/артықшылық алуға келісім өзінің лауазымдық ліндеттерін тиісінше орындамағаны үшін;

3) қолданылатын заңнамада көзделгендерді қоспағанда, төлемдерді ұсынуға, уәде беруге немесе жүзеге асыруға, сондай-ақ мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілетті адамдарға сыйлықтар беруге оларға теңестірілген тұлғаларға, оның ішінде шетелдік лауазымды адамдарға белгіленген рәсімдерді жеделдету немесе оңайлату үшін;

4) төлемдер жеделдету немесе оңайлату үшін пайдаланылуы мүмкін деген күдік болған кезде үшінші тұлғаларға төлемдерді ұсыну, уәде беру немесе жүзеге асыру белгіленген рәсімдер;

5) жеке пайда алуға айырбастау үшін Орталықта (оның ішінде уақытша негізде) жұмысқа орналасуды ұсынуға, уәде беруге немесе беруге;

6) жоғары немесе жалған төлемдерді қабылдауға немесе қабылдауға ықпал ету қауымдасқан/үшінші тұлғалардан;

7) қайшы келетін сыйлықтар немесе қонақжайлылық белгілерін ҚР сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының талаптарына және Орталықтың ішкі құжаттарына.

13. Лауазымды адамдар өздерінің кәсіби қызметінде қатаң түрде мынадай мінез-құлық нормаларын сақтауға:

1) ҚР заңнамасының және осы Саясаттың талаптарын орындауға;

2) іскерлік қатынастарда адал және әдепті болу, кез келген лауазымдық міндеттерді жүргізудің жосықсыз тәсілдерін;

3) Орталықтың беделін түсіруге қабілетті іс-әрекеттер жасауға жол бермеуге;

4) құқыққа сыйымсыз әрекеттерге, не олардың заңдылығы мен әдептілігіне қатысты күдіктер;

5) әріптестерінен сыбайлас жемқорлыққа қарсы жоғары құқықтық мәдениетті сақтауды қолдауға және талап етуге;

6) қайсыбіріне де жәрдем көрсетуден бас тартуға кәсіпкерлік қызметті және (немесе) өзге де қызметті жүзеге табыс алумен;

7) басқа қызметкерлерді сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға көндірмеуге және мұндай әрекеттерді көтермелемеуге;

8) мүдделер қақтығысы болған кезде лауазымдық міндеттерді жүзеге асырмауға;

14. Қызметкерлер міндетті:

1) сыбайлас жемқорлық әрекеттерді жасаудан және (немесе) мүдделері үшін немесе Орталықтың атынан құқық бұзушылықтар;

2) сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықты мүдделері үшін немесе Орталықтың атынан жасауға немесе жасауға қатысуға дайындық ретінде айналасындағылар түсіндіруі мүмкін мінез-құлықтан тартынуға;

3) туындау мүмкіндігі туралы тікелей басшыға хабарлау не қызметкерде туындаған мүдделер қақтығысы.

Өз іс-әрекеттерінің дұрыстығына қатысты немесе кез келген басқа мінез-құлық нормалары бойынша күмән туындаған кезде Орталықтың лауазымды адамдары

қызметкерлері Орталықтың басшысына немесе Комплаенс-қызметіне жүгіне ады.

7. Мүдделер қақтығысын болдырмау және шешу

15. Мүдделер қақтығысын басқару сыбайлас жемқорлыққа қарсы маңызды тетіктердің бірі болып табылады. Орталық мүдделер қақтығысына байланысты тәуекелдерді іске асыруды болдырмауға және оларды реттеуге үлкен ықпал етеді.
16. Орталықтың лауазымды адамдары мен қызметкерлері өздерінің қызметтік міндеттерін орындау кезінде Орталықтың мүдделерін басшылыққа алуға және олардың жеке мүдделері Орталықтың мүдделеріне қайшы келетін жағдайлардан немесе жағдайлардан аулақ болуға міндетті. Мүдделер қақтығысы туындаған жағдайда Орталықтың лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері (немесе оның туындау мүмкіндіктері) осы ақпаратты тікелей басшыға не Орталықтың жоғары тұрған басшылығына жазбаша нысанда жеткізуге міндетті.
17. Орталықтың лауазымды адамдар мен қызметкерлердің немесе олардың басқа көздерден ақпарат алған кезде оларды уақтылы
қызметкерлер мен лауазымды адамдар мүдделерінің қақтығысын реттеу жөніндегі саясатқа сәйкес тиісті ден қою шараларын қолдануға міндетті.

8. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін сәйкестендіру және бағалау

18. Орталық жыл сайын сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін сәйкестендіреді, сондай-ақ оларды барынша азайту жөніндегі шараларды әзірлейді.
19. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін сәйкестендіру және бағалау мақсаты сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы сақтамау тәуекелдеріне ұшырайтын және сыбайлас жемқорлыққа
Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық орталығының лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері жеке пайда алу мақсатында да, серіктестіктен пайда алу мақсатында да қатысады.
20. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін сәйкестендіру, бағалау сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг және сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау негізінде жүргізіледі.
Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг мынадай шараларды қамтиды, бірақ төмендегілермен шектелмейді:
1) Орталықтың негізгі ішкі құжаттарына комплаенс-сараптама жүргізу, ережелердің болуы тұрғысынан бекітуге шығарылатын жобалардың сыбайлас жемқорлықтың көрінісі үшін себептер мен жағдайлар жасауға ықпал ететін (сыбайлас жемқорлық факторлары) және оларды жою жөнінде ұсыныстар әзірлеу;
2) ҚР сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының, сондай-ақ шет мемлекеттердің сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының мониторингі
сәйкес келтіру мақсатында Орталықтың қызметіне ықпал ету сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрестің өзгермелі талаптарына сәйкес өзінің ішкі ұжаттарын заңдар;

жеке және заңды тұлғалардың өтініштерінің статистикасын зерделеу
рталықтың лауазымды адамдары мен қызметкерлері тарапынан сыбайлас жемқорлық көріністері;
4) бұқаралық ақпарат құралдарында жарияланымдар мониторингі.
Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау объектісі Орталық тұтастай алғанда және мыналарды қамтиды:
1) іске асыру кезінде бизнес-процестің «қиын нүктелерін» анықтау сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың туындауы неғұрлым ықтимал;
2) мыналарды қамтитын сыбайлас жемқорлық схемаларының сипаттамасы:
- Орталық немесе оның жекелеген лауазымды адамдары мен қызметкерлері сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасаған кезде алуы мүмкін пайда немесе артықшылық сипаттамасы;
- сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасау үшін «негізгі» болып табылатын Орталықтағы лауазымдар;
- сыбайлас жемқорлық төлемдерін жүзеге асырудың ықтимал нысандары;
3) ішкі бақылау рәсімдерінің болуын немесе болмауын анықтау,
қолданыстағы бақылау рәсімдерінің тиімділігін бағалау.
21. Кез келген сыбайлас жемқорлық схемасы үшін тәуекелге төзімділіктің нөлдік деңгейі қабылданған
және әрбір жағдайда Орталық ішкі талдау нәтижелері бойынша анықталған сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін барынша азайту жөніндегі шараларды әзірлейді.
Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін сәйкестендіруді және бағалауды жүргізу, оларды азайту жөніндегі шараларды әзірлеу тәртібі Орталықтың ішкі құжаттарымен регламенттеледі.

9. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды әзірлеу, сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру.

22. Орталықтарда сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар әзірленеді, оның мақсаты алдын алуға бағытталған ұсынымдар жүйесін белгілеу қызметтің осалануанған саласында сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар Орталықтың ішкі құжаттарын әзірлеу кезінде ескеріледі.
23. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды әзірлеудің міндеттері:
1) қызметкерлерде сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұрақты мінез-құлықты қалыптастыру Орталықтың;
2) сыбайлас жемқорлық көріністерін уақтылы анықтау және олардың теріс салдарлары.
24. Орталықта сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру білім беру, ақпараттық және ұйымдастырушылық сипаттағы.
25. Комплаенс-қызмет ақпараттандыру жөніндегі іс-шараларды жүзеге асырады қолданылатын сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың қағидаттары мен нормаларын түсіндіру заңнаманы, Орталықтың мінез-құлық кодексін, осы Саясатты және өзге де Орталық қызметкерлерін оқытуды және тестілеуді қоса алғанда, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы ішкі құжаттар.
26. Орталық оның барлық қызметкерлерінің құрылымға белсенді қатысуын құптайды сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат пен рәсімдер.

10. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар туралы хабарламалар

27. Егер Орталықта орын алғаны туралы қандай да бір куәлік болса лауазымды адам немесе қызметкер жасайтын сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық туралы өзінің тікелей немесе жоғары тұрған басшысына және (немесе) Орталықтың Комплаенс-қызметіне дереу хабарлаған жөн.

28. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар туралы барлық хабарламалар бойынша Орталықта тексеру немесе тиісті Орталықтың бөлімшелері ақылға қонымды мерзімде жұмыс істейді.

29. Егер қызметтік тергеп-тексеру нәтижелері бойынша сыбайлас жемқорлық фактісі анықталған жағдайда, түзетушілерді қабылдау тергеп-тексеруді аяқтау болып сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне нөлдік төзімділік қағидатын негізге ала отырып, еңбек қатынастарын бұзуға және материалдарды тиісті уәкілетті мемлекеттік органдарға беруге, сондай-ақ бақылау рәсімдерін жетілдіруге дейін.

11. Өзара ынтымақтастық

30. Орталық өзара түсіністік қағидаты негізінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласында уәкілетті мемлекеттік органдармен және ұйымдармен, қауымдасқан және үшінші тұлғалармен:

1) сыбайлас жемқорлық белгілері бар бұзушылықтар жасау жағдайлары туралы хабардар ету;

2) сыбайлас жемқорлық белгілері бар бұзушылықтарға тергеу жүргізу кезінде жәрдемдесу;

3) сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы сақтау және сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл жөніндегі бірлескен іс-шараларды әзірлеу мәселелері бойынша серіктестіктің қызметіне тексеру жүргізу кезінде үйлестіру;

4) сұрау салулар бойынша түсіндірмелер беру/кеңестерге (кездесулерге) қатысу сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама мәселелерімен байланысты уәкілетті мемлекеттік органдар мен ұйымдар.

12. Жауапкершілік

31. Орталықтың лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасағаны үшін ҚР заңнамасымен белгіленген жауапкершілікке тартылады.

32. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасағаны үшін тиісті шаралар қолданылған Орталықтың лауазымды адамдары мен қызметкерлері материалдық залалды өтеуден босатылмайды серіктестікке, ҚР сотының заңды күшіне енген шешімі бойынша болмаса.

33. Осы Саясат талаптарының орындалуына серіктестіктің лауазымды адамдары, қызметкерлері мен құрылымдық бөлімшелері жауапты болады өз құзыреті шеңберінде жүзеге асырылады.

34. Орталықтың лауазымды адамдары мен қызметкерлері осы Саясатқа 3-қосымшада көзделген нысан бойынша өз міндеттемелерін растауға міндетті осы Саясатты адал ұстануға міндетті.